

בך בטחו ולא בושו

לעילוי נשמת סבי צבי הירש בן אברהם אדולף

בך בטחו אבותינו

בנות יקרות, דוד המלך אומר בתהילים **"בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו. אליך זעקו ונמלטו, בך בטחו ולא בושו"** (תהילים כב, ה"ו). יש צרות, יש נסיונות, יש קשיים - הם ידעו במי לבטוח. ידעו לאן לברוח. זעקו לקב"ה, נמלטו אליו, והום לא בושו. הוא לא בייש את תקוותם. לא סתם מספרים לנו על אבותינו, זה לא אנחלת האבות בלבד, אלא נחלת כל יהודי ויהודיה. החמאס רוצחים, החיזבאללה תוקפים, איראן מאיימים, העולם מגנים - יש במי לבטוח. אי אפשר לשרוד בלי ביטחון. יש כאלה שבטחים בצה"ל, יש כאלה שיבטחו בביבי, בארה"ב. תמיד יחפשו על מי אפשר להשען. כי אי אפשר בלי ביטחון.

ביטחון זה צורך ראשוני בחיים. כמו שאנחנו לא יכולים לחיות בעולם בלי שיש לנו קרקע יציבה מתחת לרגליים, ככה אנחנו לא יכולים לחיות בלי ביטחון. זה הקרקע שלנו. זה דבר בסיסי בחיים שלנו כמו אוויר לנשימה. אז אם חולים יבטחו ברופאים, במחקרים, בתרופות, ואם יש בעיה עם הילדים יבטחו במומחים, אבל בלי ביטחון במישהו או משהו אדם לא יכול להתקיים.

דוד המלך אומר, אל דאגה, יש במי לבטוח. יש בורא לעולם. אני בטחתי בו כשהייתי צריך להלחם מול גלית הפלישתית. הוא שלשה מטרים, מכוסה מכף רגל ועד ראש בשריון וקסדה ומגן וצינה, יש לו בחרב וחנית וחיצים, ואני בלי כלום. בלי נשק ובלי שריון להגנה, רק עם רוגטקה וכמה אבנים, הוא הציל אותי.

את אברהם אבינו הוא גם הציל. איזה כבשן אש נמרוד הכין לו בגלל שהוא לא רצה להשתחוות לו ובגלל שהוא שרף את הצלמים. מהלך 3 ימים מהכבשן הזה אי אפשר היה להתקרב אליו מחמת החום. כל תושבי אור כשדים הביאו עצים לכבשן הזה, והיה צריך לקלוע את אברהם אל הכבשן, כי להתקרב אליו אי אפשר היה. היה לו סיכוי להינצל מכזה דבר? הוא בטח וניצל.

שרה בבית פרעה - בטחה בה' וניצלה. רבקה בבית אבימלך - בטחה בה' וניצלה. יעקב בבית לבן - בטח בה' וניצל צאנו. נחשון בן עמינדב בטח בה' - ונבקע הים. משה ועם ישראל בטחו בה' במלחמת עמלק ונצחו. וכך גם כל מלחמות דוד וכל ימות עולם של עם ישראל באשר הם, בכל שעל ושעל.

הבוטח בה' חסד יסובבנו

יש כלל, אומר המגיד ממעזריטש, תלמידו ממשיכו של הבעש"ט, **"הבוטח בה' חסד יסובבנו"**. זה הכלל. מי ששם בה' מבטחו החסד יסובב אותו, הוא יפעל ישועה בכל מה שהוא צריך. וזה לא נחשב שהוא סומך על הנס, זה לא מחוץ לדרך הטבע, זה דרך הטבע. כך חקק הבורא בטבע שכל מי שבטח בו - זוכה לישועתו. חוק בטבע. כשהיודי נמצא בעת צרה והוא קובע בלבו 'אני מאמין ובוטח בה' הטוב והרחום שהוא ברחמיו יושיע אותי - הוא פותח לרווחה שערי

הישועה. ואת זה סיפר רבי לוי יצחק מברדיטשוב לתלמידים שלו כשהוא שכב על ערש דוי. הוא נחלה במחלה חשוכת מרפא, ככה אמרו הרופאים ושמו אותו בחדר לנוח ולא נתנו לאף אחד להכנס. ישבו מחוץ לחדר ואמרו עליו תהלים, עד ששמעו פתאום בום טראח מהחדר. רצו מהר פנימה וראו את הרב שרוע על הרצפה לא יכול לקום. הרימו אותו מהר למיטה, בדקו אותו, סידרו איזה גדר קטנה להגנה מסביב למיטה, ושוב יצאו כדי שיוכל לנוח.

אחרי זמן קצר הם שומעים את הרבי קורא להם להביא לו נטילת ידיים, הוא רוצה לקום. הם רצים אליו מהר ורואים שהמצב שלו השתפר פלאים ותוך תקופה קצרה חזר לגמרי לקו הבריאות. מה קרה? הוא סיפר שבזמן שהוא שכב בחוליו וידע שזה רק שאלה של זמן, הרופאים אמרו שהמחלה חשוכת מרפא... הוא נזכר במה שהמגיד לימד אותם שמה שכתוב **"הבוטח בה' חסד יסובבנו"**, זה דרך הטבע. זה לא סגולה לישועה ולא שכר למי שיש לו את מידת הביטחון אלא ככה קבע ה' בטבע - שמי שבוטח בו, חסד יסובבנו, והוא יראה ישועה.

אז כשנזכרתי בזה אמרתי לעצמי 'טוב, לרופאים, אין מה לעשות, אבל ה' יכול הכל, מי שבוטח בו הוא מושיע אותו. אז ניסיתי לקום מהמיטה ואז נפלתי לרצפה. הבנתי שזה בגלל שאין לי ביטחון שלם. יש פה איזה פגם בביטחון. אני צריך להתחזק במידת הביטחון. אז עשיתי עבודה להתחזק בביטחון, וכשהתחזקתי מספיק הצלחתי לקום והגיעה לי הרפואה.

ובשביל זה, אומר החפץ החיים, לא צריך זכויות. **"גם אדם שיודע שאין לו זכויות והוא אינו ראוי שיעשה לו נס, גם הוא יזכה לישועה בזכות הביטחון"** (נפוצות ישראל' פרק ח'). למה? כי הביטחון עצמו מעלה את האדם למעלה כזאת - שעושים לו נס. הוא כל כך בטוח בה', אז ה' לא מכזיב אותו. **"כל המקווה"** אומר הרמח"ל **"תפילתו עולה בלי אמצעי"** (מאמר הקיווי). לא משנה עכשיו מה אתה, צדיק, רשע, בינוני, יש לך זכויות, אין לך. לא חשוב, אתה מקווה, אתה בוטח בי, סומך עלי, זה מספיק. אתה תראה ישועה, גם אם אתה רשע.

לוט והמלאכים

החפץ חיים מביא גם ראייה מלוט. הוא אומר המלאכים הגיעו ללוט הביתה והוא עשה בהם הכנסת אורחים, הכניס אותם הביתה. בסדום, אתם יודעים, זה היה עבירה חמורה להכניס אורחים. הם התאספו ביניהם והחליטו שאין כזה דבר להכניס אורחים, מי שמכניס אורחים, הורגים אותו. אז שלוט היה צדיק כזה גדול, בכל זאת הוא הלך והתיישב בסדום, בין כל הרשעים האלה, בשביל בצע כסף. שם היו העשירים, בעמק הפורה הזה. אבל על הכנסת אורחים, שהוא למד מאברהם אבינו, הוא עשה מסירות נפש, הכניס את המלאכים הביתה. מיד באו עליו כל אנשי העיר ודרשו שיוציא אותם החוצה, שיעשו בהם מעשה סדום. לוט ניסה לשכנע אותם שיעזבו אותם, מה הוא אמר להם? **"רק לאנשים האלה על תעשו דבר כי על כן באו בצל קרתי"** (בראשית יט, ח'). למרות שאני יודע שאתם רשעים שהורגים את האורחים ואת המארחים, ולמרות שאני יודע שאתם רוצים להתעלל בהם באין לכם לא מוסר ולא מצפון, אבל אפילו אנשים כמוכם מבינים שאם הם החליטו לבטוח בי לא ראוי שאכזיב אותם. לוט היה שופט בסדום. הוא הכיר טוב את המשפטים המעוקלים של הרשעים האלו, הוא ידע שאין אצלם רחמים. אין מושג כזה. אבל כבוד זה משהו אחר. אם הם בוטחים בו עד כדי כך - ראוי שאעמוד להם. את זה הוא אמר לאנשי סדום. אומר לנו החפץ חיים - קל וחומר, בן בנו של קל וחומר אם נבטח בבורא עולם שהוא צדיק ולא רשע, רחמן ולא אכזר, אוהב ולא שונא - בוודאי שיעמוד לנו.

הרמח"ל אומר **"המקווה אפילו נכנס לגיהנום, יוצא ממנו"**. הבטחה של הרמח"ל, לא משנה באיזה גיהנום תהיה, אם אתה בוטח בה' ומקווה לו - אתה תצא ממנו. ואתה לא צריך להיות צדיק בשביל זה. **"וידעת כי אני ה' אשר לא**

יבושו קווי, אם אתה בוטח בי, אני לא אבייש את תקוותך. אני אושיע אותך. כי **"יש לדל תקוה"** (איוב ה, טז), גם אם אתה דל ממעשים טובים, אם אתה בוטח, ה' מתגלה ומעביר ממך גם את הפשעים. **"כי זהו כבוד המלך שבוטחים בו"**. אם אתה בוטח בי, סימן שאתה מבין שאני הסלע הכי גבוה והכי חזק שאפשר לבטוח בו. אין משהו יותר מזה, אז זה כבוד מלכותי, זה קידוש ה', אתה תיושע!

שאלתי איזו חברה ששמו אותה באיזה תפקיד ניהולי שהרבה לטשו אליו עיניים רעות ורבו איתה עליו ומררו לה את החיים - למה את צריכה את הצרה הזאת? זה רק נוצץ אבל זה לא זהב זה קן צרעות. אז היא אמרה לי, מי שקיבל אותי לעבודה סמך עלי ובטח בי שאני לא יישבר ויעזוב באמצע, אני לא רוצה להכזיב אותו. היא היתה מוכנה לסבול מרורות כדי לא להכזיב את מי שבטח בה. אם בשר ודם הוא כל כך מוסרי שמוכן לסבול רק לא להכזיב את מי שבטח בו - הקב"ה, קל וחומר ובן בנו של קל וחומר יותר.

שלוות הבוטח

מה הישועה הכי גדולה שמשגיג הבוטח? זה נקרא 'שלוות הבוטח'. כמו שאומר רבינו בחיי בחובת הלבבות **"הביטחון בה' בכל דבריו יש בו תועלת גדולה הן לענייני קיום התורה, והן לענייני העולם הזה. ותועלתו בו... מנוחת נפשו"**. איזה מנוחת נפש יש לבוטח. לא כל המשא עליו. זה לא כוחו ועוצם ידו שמנהלים את העולם ומביאים את ההצלחה או מונעים את ההצלחה. זה לא הוא ש'פספס' או 'הפסיד' או 'שכח' או 'נפל' אלא הכל משמים. ויש גם דרך להחזיר את הכל. ידוע תמיד שהקב"ה מקדים רפואה למכה. לפני כל מכה הוא מכין את הרפואה, שאם תשוב מיד תמצא רפואה למכתך. את אסתר הוא שם בבית אחשוורוש לפני שהוא גידל את המן.

יש מי שיכול להרים את כל מה שנפל. להחזיר את כל הניצוצות למקורם. לתת שוב שמחה בלב, לרפא את הכל, לנחם, להצליח. זה לא עלי, אני לא צריך לנהל את כל המשא הזה על הגב שלי. אני עושה השתדלות וזהו, כל השאר אני בוטח בה'. יש לי שלווה, יש לי מנוחת הנפש, שאיך שהכל מתנהל - ככה ה' מנהל את זה, וזה הכי טוב. לא 'פספסתי' את האוטובוס כי התעכבתי בלדבר עם השכנה. התעכבתי לדבר עם השכנה כי לא הייתי אמור לעלות על האוטובוס הזה. לא 'עבדו' עלי בקניה בדירה או בקניה בבגדים או רהיטים או מה שלא יהיה. הייתי אמור להפסיד שם ולכן 'עבדו' עלי. הכל מדויק מדויק משמים, לכן ככה גלגלו את זה. ויותר מזה אומר רבינו בחיי **"ואם יבטח על חכמתו ותחבולותיו וכוח גופו והשתדלותו, יעזבהו ה' לנפשו, ייגע לריק וייחלש כוחו ותקצר תחבולתו מהשיג חפצו"**.

על מה אתה בוטח, עלי או עליך? אם אתה סומך על עצמך - תסתדר לבד, בלי סיעתא דשמיא. ולא תוכל, כי **"לא לגיבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם לא לנבונים עושר... כי עת ופגע יקרה את כולם"** (קהלת ט, יא).. אתה חונכת לחשוב שהחכמה שלך, והזריזות וההשתדלות שלך הם שיעזרו לך. זה לא ככה. לעשות - רק ה' עשה, עושה ויעשה לכל המעשים. אבל לבטוח, זה התפקיד שלך. להשליך את עצמך על ה'.

הרב קנייבסקי ע"ה סיפר שכשהוא אירס את אחת הבנות שלו, הוא התחייב לתת סכום לחתונה ולזוג ולא היה לו מושג מאיפה הוא ישיג סכום גדול כזה, אבל הוא התחזק מאד במידת הביטחון, לבטוח בה' שימציא לו סכום זה. ככה כל התקופה עד החתונה הוא כל הזמן התחזק שוב ושוב בביטחון בה'. ואז ממש קרוב לחתונה הוא קיבל הודעה שיש לו חבילה בדואר. בדואר הביאו לו מכתב עם המחאה בנקאית על סכום ממש גדול. במכתב היה כתוב שלפני כמה שנים הרב תיקן את פירוש 'הרוקח' על התורה, והעורכים סיכמו איתו שרק אם יהיה להם כסף ישלמו לו. וכל הזמן הזה לא היה להם כסף לשלם, ועכשיו הגיע איזה תורם, שקיבל על עצמו לשלם את כל ההוצאות של הספר, והם שולחים לו את מלוא הסכום שמגיע לו.

הוא היה יכול לחשוב על רעיון כזה? לא צריך לתת לקב"ה 'עצות' ו'רעיונות' איך להושיע אותנו, את החלק שלו הוא יודע לעשות על הצד הכי טוב, צריך רק לבטוח בו. היה אצלי פעם צבעי אז הראיתי לו את המסמרים תוריד, ואת החור הזה תסתום וכו' וכו'. אז הוא אמר לי, את לא צריכה להגיד לי את הדברים האלה, את העבודה שלי אני יודע, את רק צריכה להגיד לי איפה את רוצה שאני אצבע. אנחנו לא צריכים להגיד לה' איך להושיע אותנו, את החלק שלו הוא יודע לעשות הכי טוב שיש, אנחנו רק צריכים לבטוח, זה העבודה שלנו. לבטוח בלי שאנחנו יודעים איך תבוא הישועה. לבטוח למרות שנראה שאין אפשרות לישועה, או שאנחנו לא ראוים לישועה, העבודה שלנו זה לבטוח.

רובשקין

רובשקין היה חב"דניק שדנו אותו לעשרים ושבע שנות מאסר. היה לו מפעל בשר חובק עולם, והרשיעו אותו על הלבנת הון וקנסו אותו ב-31 מיליון דולר חוץ ממאסר עולם. הוא הגיש ערעור ונדחה, ועוד ערעור נדחה, אספו 52 אלף חתימות של ערעור בשבילו הכל נדחה. אחרי 8 שנים שהוא ישב בכלא נדחה גם אפשרות הערעור האחרונה שלו. גורלו נותר להשאר 20 שנה בכלא. יום אחרי שנדחה הערעור האחרון שלו, הנשיא דונלד טראמפ נתן לו חנינה. ואיך זה קרה? לא כי פנו אליו 45 חברי קונגרס, כמו שפנו לתובע הכללי של ארה"ב, לא. אלא טראמפ אסף כמה ילדים מאיזה כיתה, ושאל אותם מה הם רוצים, מה המשאלה שלהם. הוא יגשים להם אותה. אחד הילדים ביקש שישחרר את רובשקין. אז טראמפ אמר - בגלל שאתה ביקשת לא בשביל עצמך, אלא בשביל מישהו אחר, מישהו שאתה לא מכיר אפילו באופן אישי, זו היתה המשאלה שלך, אני מגשים לך אותה.

אז מי שבטוח בה' לא צריך לתת לו שום עצות איך להושיע אותו, רק לבטוח בו. לבטוח בו, לבטוח בו. "ישראל בטוח בה', בית אהרן בטוח בה', יראי ה' בטוח בה'" לא משנה מה אתה, 'עמך ישראל', ממורי העם או מגדוליו, בכל מדרגה שלא תהיה אתה נזקק לביטחון. בטוח בה' כי זה המפתח שלך לישועה. למה בן אדם חייב לברך שעשה לי נס במקום הזה? כל פעם שהוא עובר במקום שנעשה לו נס? כדי להעמיק את האמונה וביטחון - להפנים. יש מישהו שמשגיח עליך, בדרך הטבע היית צריך למות, אבל ה' עשה לך נס. תאמין בו תבטח בו. למה צריך לברך הגומל ממהו? להעמיק את האמונה והביטחון. זה לא מובן מאליו שנסעת וחזרת בשלום. שעברת את הים בשלום, שחלית והתרפאת - יש מישהו ששמר עליך בדרך. שמר את כל צעדך. תבטח בו.

למה חמישים פעם מוזכר יציאת מצריים בתורה ואנחנו מזכירים את זה בכל קריאת שמע ובכל אירוע בחיים? כדי להעמיק את האמונה והביטחון. מי שעשה ניסים לאבותינו הוא יעשה גם לנו. אנחנו בחודש של ניסים ואנחנו עומדים לפני חג של ניסים. חג החנוכה שהאור הגדול שלו ישאר לעד, גם כששאר החגים יתבטלו הוא ישאר, למה כי האור של הביטחון של המכבים, הביטחון של עם ישראל, הביטחון המוחלט בצורם וגואלם - הצמיח להם כזאת ישועה שאין הדעת יכולה לתפוס בכלל. כך בטוחו אבותינו בטוחו ותפלטמו, אליך זעקו ונמלטו כך בטוחו ולא בושו. זו הבטחה. מי שבטוח בו - יזכה לישועה. הוא לא יבוש. כמו שעשה לאבותינו יעשה לנו.